

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-21>

Ламонова Оксана, кандидатка мистецтвознавства,
науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

«Панорами» Андрія Левицького

*Ключові слова: Андрій Левицький, українська графіка 2000-х рр.,
глибокий друк, інталіо.*

Oksana Lamonova, PhD in Art History, research fellow at the Maksym Rylskyi
Institute for Art Studies, Folklore and Ethnology, NAS, Ukraine

“Panoramas” by Andrii Levytskyi

Abstract: *Panoramas* have become the most expressive art works by Andrii Levytskyi, an interesting contemporary Ukrainian graphic artist. *Panoramas* are considered to have a peculiar kind of imaginary landscapes, where fantasy architecture is combined harmoniously with beautiful natural motifs.

Key words: Andrii Levytskyi, Ukrainian graphics of the 2000s, gravure printing, intaglio.

Андрій Левицький – цікавий сучасний український графік, широко відомий як в Україні, так і за кордоном, володар низки престижних міжнародних відзнак за найкращі твори в галузі графічного мистецтва. Найвиразнішими творами А. Левицького стали «панорами» – довгі горизонтальні фризи, техніку виконання яких митець визначає як інталіо (“Road to Town”, “Love Comes in The Town” (об. – 2002), “Talking to myself” (2004), “Pine Spirit”, “Dreamscape” (2005)) «Панорами» є своєрідними уявними пейзажами, в яких фентезійна архітектура гармонійно поєднується з прекрасними природними мотивами, особливе місце серед яких належить улюбленим графіком деревам. Також «панорами» містять численні музичні асоціації, натяки на особисті спогади та враження автора, що надає їм особливої відвертості та інтимності.

Кожній із «панорам» притаманний свій – у нюансах – настрій, але загальне враження все ж таки – спільне: повільний, схожий на ширяння, рух, уважне, але непримусове споглядання, дещо меланхолічна тиша, золотаве або бурштинове світло, прозоре, але одночасно таке, що приховує нескінченність горизонту за пагорбами м'яких абрисів... Чи то Елізіум, чи то Лімб, чи то Світ між світами, чи то булгаківське «не Світло, але Спокій». “Road to Town” – така собі фентезійна урбаністика, ювелірної роботи мереживо з чогось... дрогоподібного, над яким виникає раптом загадкова фата-моргана – прекрасне жіноче обличчя... (насправді – портрет Кларі Шуман, фрагмент старої дойчмарки). У “Talking to Myself” «щільність забудови», навіть фантазійної, помітно знижується – лише лівий край довгого «фризу» «обтяжено» дивною, схожою на напівзруйнований павільон із інтригуючим написом “Every day I have a Blues” («Щодня в мене Блюз»). Але далі аж до кінця «панорами» тягнеться

Section 1. Challenges of studying Ukrainian art from ancient times to the beginning of the 20th century

простір, сповнений світла й повітря – не випадково ж з усіх «фризів» лише цей створює враження чогось... портового, насиченого «вітром мандрів», де вертикалі скидаються на щогли, а простір за ними набуває подібності до нескінченної водяної гладі. Ще дві панорами, “*Pine Spirit*” і “*Love Comes in The Town*” – протистояння, співіснування, взаємопроникнення та гармонійне поєднання тих самих графічних і, якщо завгодно, музичних «тем» – фентезійної архітектури та дерев. “*Pine Spirit*”, де сама назва вже настроює на «італійський» лад, виявляється до того ж Італією барокою, із численними кучерями капітелей та завитків, а також – тінню якоїсь сейчентової сепії, із жіночими постатями та крилатим путто. У “*Love Comes in The Town*” графічно-музичний «двобій» природи та мистецтва продовжується за дещо іншими правилами, адже «мистецтво» представлено тут елементами суто геометричними – трикутними, брунатного коліру, шпилями, шатрами або навіть пірамідами, що їх окреслюють гіпоциклоїди. Але й тутешнє дерево – не якісь там тендітні пінії, а одна з наймонументальніших рослин, зображених художником: чи то Ігдрасіль скандинавських міфів, чи то один із баобабів, який міг би, вийшовши з-під контролю, знищити планету Маленького принца. Плідна боротьба двох «тем» остаточно припиняється лише “*Dreamscape*” – найгармонійніший із «панорам» і одному з найгармонічніших інталію в усій графіці А. Левицького взагалі. “*Dreamscape*” цілком відповідає своїй «сконструйованій» назві: адже “*Dream*” (мрія, сон) замінює тут перший склад слова “*Landscape*”, утворюючи, таким чином, авторський неологізм, який можна перевести як «Пейзаж Мрії» чи «Пейзаж сну». Або ще краще – «Мрієвид» («Сновид»). Втім, маршрут «ширяння» просторами А. Левицького ми пропонуємо суто суб’єктивний. Можливі, звичайно ж, й інші варіанти.

